

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Sint-Lukas Kunsthumaniora te SCHAARBEEK

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 49189

Instelling Sint-Lukas Kunsthumaniora

Directeur Kris BAUWENS

Adres Groenstraat 156 - 1030 SCHAARBEEK

Telefoon 02-217.77.00

E-mail info@sintlukas.brussels

Website www.sintlukaskunsthumaniora.be

Bestuur van de instelling Sint-Lukas Kunstschool Brussel

Adres Groenstraat 156 - 1030 SCHAARBEEK

Scholengemeenschap SGKSO Sint-Gorik Brussel

Adres Landsroemlaan 126 - 1083 GANSHOREN

CLB Vrij CLB Pieter Breughel

Adres Opzichterstraat 84 - 1080 SINT-JANS-MOLENBEEK

Dagen van het opvolgingsbezoek 01-12-2016

Einddatum van het opvolgingsbezoek 01-12-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 12-01-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Marc D'HOOP

Teamleden Jean-Luc WITTEVRONGEL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Geschiedenis in de eerste graad A-stroom en in kso derde graad in de studierichtingen Architecturale vorming, Audiovisuele vorming en Beeldende vorming (leerplannen 2009/037 en 2003/006).....	4
3.2 Audiovisuele vorming in kso derde graad in de studierichting Audiovisuele vorming (leerplan 2004/009)	7
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	9

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 07-10-2013 tot 11-10-2013 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 11-10-2016 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	geschiedenis	
Graad 1 Artistieke vorming	geschiedenis	
Graad 3 KSO Architecturale vorming	geschiedenis	
Graad 3 KSO Audiovisuele vorming	geschiedenis	audio-visuele vorming
Graad 3 KSO Beeldende vorming	geschiedenis	

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Geschiedenis in de eerste graad A-stroom en in kso derde graad in de studierichtingen Architecturale vorming, Audiovisuele vorming en Beeldende vorming (leerplannen 2009/037 en 2003/006)

Voldoet

In de eerste graad zijn de leerplandoelstellingen voldoende herkenbaar in het aanbod van de historische inhoud. In de derde graad is de bijsturing pas sinds kort aangepakt met garanties voor leerplangerichtheid vanaf dit schooljaar. De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen evolueert in beide graden positief en voldoet. De beschikbaarheid van uitrusting en leermiddelen komt op heel korte termijn in orde met de ingebruikname van de nieuwe leslokalen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau

In de doorlichting van 2013 kwamen niet alle leerplandoelstellingen op het vereiste beheersingsniveau aan bod. Vooral de verdieping van historische kennis naar historisch inzicht en het 'werken met bronnen' in de eerste graad en de 'historische vaardigheden' in de derde graad waren onvoldoende op de leerplandoelstellingen afgestemd.

In de eerste graad zijn de werkpunten van het doorlichtingsverslag planmatig aangepakt. Het onderwijsaanbod is stapsgewijs herwerkt in de vorm van nieuwe, zelf samengestelde leerlingencursussen. Daarin is meer uitgesproken aandacht voor de transfer van historische kennis naar historisch inzicht, onder meer door het wijzen op kenmerkende verklaringen, ontwikkelingen, verbanden, wisselwerking en actualisering. Tegelijk zijn het 'werken met bronnen' en de toepassing van de historische kritiek via enkele concrete opdrachten geïntegreerd.

Het zijn gerichte oefeningen rond inhoudelijke bronnenanalyse, identificatie en onderzoek naar de betrouwbaarheid van bronnen op basis van analyseschema's. Er zijn ook linken naar internetbronnen met hier en daar bijhorende verwerkingsopdrachten. De vraagstelling bij de bronnenverwerking sluit voldoende bij de leerplandoelstellingen 'werken met bronnen' aan. De leerlingen leren daarbij ook lees- en verwerkingsstrategieën toepassen.

In de derde graad is het bijsturingsproces vorig schooljaar onderbroken wegens ziekteverlof van de titularis en een tegenvallende vervangopdracht. Op het einde van vorig schooljaar en bij het begin van dit schooljaar werd de bijsturing hervat. In de jaarplanning komen de meest kenmerkende feiten, ontwikkelingen en probleemvelden uit de 19de en 20ste eeuw aan bod. Positief zijn enkele (begeleid) zelfstandige opdrachten in de leerlingencursussen, waarin de historische feiten, ontwikkelingen en verklaringen geduid dienen te worden in contexten van historische interpretatie en redenering, actualisering en historische methode (op grond van probleemstellende onderzoeksvragen). Er zijn ook enkele oefeningen waarin de leerlingen zelf een onderzoeksvraag leren formuleren. Deze opdrachten beogen een behoorlijk niveau van historisch inzicht en historische vaardigheden. Een pijnpunt is de reële jaarplanvordering. Aan de (zelfstandige) opdrachten moet voldoende tijd besteed kunnen worden, maar lesuitval zet de leerplanrealisatie volgens de geplande methodiek onder druk.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De tekorten met betrekking tot de historische vaardigheden waren deels te wijten aan de ontoereikende beschikbaarheid van audiovisuele bronnen, naslagwerken, multimedia en informatietechnologie. Als gevolg van de renovatiewerken in uitvoering is dit probleem nog altijd niet opgelost. Als alles volgens plan verloopt, zijn de werken op heel korte termijn afgerond. De nieuwe leslokalen zullen met multimedia en dataprojectie uitgerust zijn, waardoor aanschouwelijk onderwijs en het gebruik van digitale informatiebronnen mogelijk worden.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

In de doorlichting van 2013 was de evaluatie in beide graden onvoldoende op de leerplandoelstellingen afgestemd. In de eerste graad was deze te eenzijdig reproductie- en kennisgericht. In de derde graad waren er vooral tekorten op het vlak van de historische vaardigheden.

In beide graden is het bijsturingsproces van de evaluatiepraktijk een prioritair actiepunt voor dit schooljaar. In de eerste graad komt de evaluatie van het 'werken met bronnen' tot nog toe enkel voor in de vorm van formatieve evaluatie, geïntegreerd in het onderwijsproces. De leerlingen krijgen beoordelende feedback bij enkele opdrachten bronnenverwerking. Verder blijven de toetsen en de examens te overwegend reproductie- en kennisgericht. Het aantal vragen met toepassing van kaarten- of bronnenanalyse is te beperkt.

Gezien de bijsturing van het onderwijsaanbod in de derde graad nog niet afgerond is, staat ook de aansluitende evaluatie nog niet op punt. De hiaten in het onderwijsaanbod van vorig schooljaar hypothekeren een representatieve evaluatie. Toch zijn de toetsen en de examens sinds eind vorig schooljaar al enigszins bijgestuurd volgens de werkpunten in het doorlichtingsverslag. Het streven naar gevarieerde vraagstelling, waarbij kennis, inzicht, vaardigheden en enkele toepassingen (analyse van niet geziene bronnen) geëvalueerd worden, is duidelijk merkbaar. De vragen die peilen naar historisch inzicht en historische vaardigheden zijn inhoudelijk relevant en voldoende op de leerplandoelstellingen afgestemd. Bij de onderzoeksopdrachten in de leerlingencursussen van dit schooljaar ontbreken nog valide beoordelingscriteria.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroep heeft heel wat overleg gepleegd en zich gericht geprofessionaliseerd in het teken van het bijsturingsproces. Zij heeft ook een beroep gedaan op ondersteuning van de pedagogische begeleiding. De focus lag vooral op vakdidactische deskundigheidsbevordering met betrekking tot het 'werken met bronnen' of historische vaardigheden, activerende werkvormen en de toepassing van lees- en leerstrategieën. Vanaf dit schooljaar werkt de vakgroep prioritair aan de afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen.

De motivatie, de taakbetrokkenheid en de aandacht voor professionaliteit in de vakgroep bieden voldoende garantie voor het succesvol afwerken van het bijsturingsproces. De ingebruikname van de nieuwe leslokalen met voldoende uitrusting en leermiddelen zal daartoe nog een extra stimulans geven.

3.2 Audiovisuele vorming in kso derde graad in de studierichting Audiovisuele vorming (leerplan 2004/009)

Voldoet

De tekorten, vastgesteld tijdens de doorlichting in 2013, zijn weggewerkt. De school realiseert in voldoende mate de leerplandoelstellingen. De evaluatiepraktijk is voldoende valide.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De doorlichting toonde aan dat een tekort aan leermiddelen het onmogelijk maakte om een aanvaardbaar aantal doelstellingen van de artistieke en technologische leerplancomponenten aan te bieden (zie leerplan 4.2 en 4.3). Heel wat leerinhouden van de rubrieken fotografie, video, audio en multimedia kregen de leerlingen dus niet evenwichtig en met de nodige diepgang aangereikt. Daarnaast kon de school niet aantonen dat alle leerinhouden van de algemeen vormende leerplancomponent voldoende expliciet aan bod kwamen (zie leerplan 4.1).

De school heeft de studierichting met voldoende computers met hedendaagse software uitgerust. Tijdens de opmaak van de jaarplanningsdocumenten en de leerlingenopdrachten schenkt de vakgroep expliciet aandacht aan zowel de algemene leerplandoelstellingen als aan de artistieke en technologische leerplancomponenten. Dit alles garandeert dat de leraren nu alle leerplandoelstellingen voldoende kunnen aanbieden.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum

Tijdens de vorige doorlichting stelde de inspectie vast dat de geïntegreerde proef (GIP) geen op zichzelf staand eindwerk vormde, maar veeleer de voorstelling van een selectie van tijdens het schooljaar gerealiseerd, artistiek werk.

De vakgroep werkte ook de GIP-bundel verder uit en voorzag deze van specifieke opdrachten, ondersteund door algemeen vormende vakken. De leraren leggen de leerlingen op om in het onderzoekende gedeelte gebruik te maken van het tegengestelde medium waarmee ze het uiteindelijke project zullen realiseren. Hierdoor bestrijkt de GIP nu een brede waaier aan leerplandoelstellingen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De doorlichting bracht aan het licht dat een acuut gebrek aan leermiddelen de leerplanrealisatie hypothekeerde. In het atelier audiovisuele vorming stonden onvoldoende performante multimediacomputers, uitgerust met adequate softwarepakketten, ter beschikking van de leerlingen.

De school onderkende dit gebrek aan leermiddelen en voerde een inhaalmanoeuvre uit. Vandaag staan er krachtige grafische computers met bijbehorende software. De vakgroep koos bewust voor minder professioneel gerichte beeldbewerkingsprogramma's zodat de leerlingen ook thuis met een betaalbaar programma aan de slag kunnen. Het blijft een uitdaging om de studierichting bestendig uit te rusten met voldoende performante apparatuur, voorzien van hedendaagse software.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Tijdens de doorlichting was niet altijd duidelijk volgens welke logica de verdeling van de verschillende vakdomeinen gebeurde (audiovisuele vorming, documentatieonderzoek, fotografische realisatie, ...) en op basis van welke evaluatiecriteria de appreciaties tot stand kwamen.

De leraren werkten een instrumentarium uit waarmee ze de evaluaties vooral tekstueel kunnen documenteren. De commentaren schetsen helder de behaalde resultaten, de werkpunten en de remediërvorstellen. Op een fiche met een lijst van vakattitudes, en artistieke, technische en creatieve criteria houden de leerlingen via zelfevaluatie hun eigen evolutie bij. De leraren noteren ernaast hun inschattingen. Bovendien zoekt de vakgroep verder naar een verbetering van de evaluatiedocumenten. Ze streeft ook naar een heldere communicatie met leerlingen en ouders over de leerlingenresultaten.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

De inspectie kon uit de leerlingendocumenten niet afleiden of alle theoretische leerstofgehelen met de nodige diepgang werden behandeld. Bij gebrek aan leermiddelen in de school zelf, bekwaamden heel wat leerlingen zich thuis in de complexe softwarepakketten op zelf aangekocht materiaal. Dergelijke situatie werkte ongelijkheid in de hand.

De vakgroep werkte het cursusmateriaal verder uit en de leerlingen gebruiken nu een 'schetsboek' om hun vorderingen te documenteren. Dit materiaal vormt een stevige ondersteuning van het leerproces. Samen met de evaluatiedocumenten geven ze een duidelijk beeld van het ontwikkelings- en leerproces en de resultaten van de leerlingen.

De recente investeringen in kwalitatieve en hedendaagse leermiddelen stimuleert de leerlingen om zo veel mogelijk in de ateliers hun werk te realiseren. Doordat ze op school met goedkopere maar degelijke alternatieve programma's leren werken, kunnen ze ook thuis budgetvriendelijker aan de slag.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor Graad 1 A, Graad 1 Artistieke vorming, Graad 3 KSO Architecturale vorming, Graad 3 KSO Audiovisuele vorming, Graad 3 KSO Beeldende vorming.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Marc D'HOOP de inspecteur-verslaggever	Kris BAUWENS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	